

Rondetafelgesprek Tweede Kamer, cie. SZW: Pensioenen - governance, koopkracht en communicatie

20 juni 2024

De verandering van het Nederlandse pensioenstelsel is ingrijpend. Het raakt immers de bestaanszekerheid van mensen en is iets dat niet vaak voorkomt. ActiZ is bij de wijziging betrokken als de grootste werkgeversvereniging in Zorg & Welzijn. Godfried Verkerk is voormalig zorgbestuurder en onderhandelaar namens ActiZ aan de Pensioentafel Zorg en Welzijn (PTZW).

De Pensioentafel Zorg en Welzijn (PTZW) is het overleg platform van werkgeversverenigingen en vakbonden in de sector Zorg & Welzijn over de arbeidsvoorwaarde pensioen. Aan deze pensioentafel is onderhandeld over de nieuwe pensioenregeling voor werkgevers en werknemers vallend onder het Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW). Met 26.050 aangesloten werkgevers, meer dan 3 miljoen deelnemers en € 237,8 miljard belegd vermogen is PFZW het een-na-grootste pensioenfonds van Nederland.

Pensioentafel Zorg en Welzijn

De Pensioentafel Zorg en Welzijn (PTZW) is een representatieve afspiegeling van meer dan 20 branches (in care, cure, welzijn en sport) die onder het Pensioenfonds Zorg & Welzijn vallen. Sociale partners zijn in 2021 gestart met het overleg over het vormgeven van de nieuwe pensioenregeling. Elk van de onderhandelaars heeft vooraf mandaat van zijn of haar achterban gekregen. Nadat hun respectievelijke achterbannen van werkgevers en werknemers in het najaar van 2023 met het bereikte onderhandelaarsresultaat aan de PTZW hadden ingestemd, hebben sociale partners op 15 januari 2024 unaniem het Transitieplan sector Zorg & Welzijn vastgesteld.

De sociale partners hebben het transitieplan aan PFZW overlegd met de opdracht om de gewijzigde pensioenregeling vanaf 1 januari 2026 uit te voeren. Ook hebben zij het transitieplan beschikbaar gesteld aan de organisaties van gepensioneerden c.q. gewezen deelnemers ANBO-PCOB en BPP ter uitoefening van het hoorrecht.

Over ActiZ

ActiZ is de branchevereniging van zorgorganisaties. De 400 aangesloten zorgorganisaties bieden met bijna 480.000 medewerkers verpleging, verzorging en thuiszorg aan ruim 120.000 mensen in verpleeghuizen en bijna 2 miljoen kwetsbare mensen thuis. De leden van ActiZ vertegenwoordigen ongeveer 80% van het aanbod van thuiszorg in Nederland en bijna al het aanbod van verpleeghuiszorg, geriatrische revalidatie en tijdelijk verblijf.

Ervaringen algemeen met het transitieproces tot nu toe

De indruk en de ervaring van ActiZ gedurende het transitieproces is dat het van alle betrokken partijen – De Nederlandse Bank, het bestuur van PFZW, sociale partners en gepensioneerden – een groot beroep deed op een anders dan gebruikelijke invulling van hun rol. Aanvankelijk leidde dat hier en daar tot irritatie en oponthoud, maar gaandeweg heeft ieder die rol goed ingevuld en opgepakt. Iedere partij heeft blijk gegeven van grote inzet op dit dossier.

De Nederlandse Bank (DNB) heeft te maken met een verschil in uitleg aangaande de nadere uitwerking van de governance door pensioenfondsen onder de werking van de Wet toekomst pensioenen. De één volgt de letter van de wet, de ander handelt naar de geest van de wet. DNB kwam in het geval van PFZW pas tot een (voor PFZW negatief) besluit toen de governance al was ingericht en liep.

Het bestuur van PFZW heeft - hoewel vooraf duidelijk is wie waarover gaat - geen ervaring met het besluitvormingsproces van sociale partners. Het bestuur kwam aanvankelijk met een planning die voor sociale partners niet werkbaar was en aangepast moest worden. Dat is niet bevorderlijk voor het iteratieve proces van besluitvorming tussen PTZW en PFZW en er ging tijd mee verloren. Overigens is de Pensioentafel Zorg en Welzijn van sociale partners inhoudelijk goed ondersteund door met name uitvoeringsorganisatie PGGM namens PFZW.

Het hoorrecht van gepensioneerden

Het wettelijk geregelde hoorrecht is naar de indruk van ActiZ een recht waarmee gepensioneerden in beginsel zeer matig invloed kunnen uitoefenen. Hoe sociale partners hun rol met betrekking tot het hoorrecht invullen, is naar onze mening bepalend voor de invloed die kan worden uitgeoefend en daarmee ook voor het draagvlak onder gepensioneerden. De inzet van ActiZ en de andere sociale partners aan de Pensioentafel Zorg en Welzijn was om de positie van gepensioneerden, in aanloop naar het hoorrecht, van begin af aan zeer serieus te nemen.

Gedurende het onderhandelingsproces is er meerdere keren tussentijds overleg geweest tussen een delegatie van de PTZW en een delegatie van de belangenorganisaties van gepensioneerden. Op die manier konden aan de pensioentafel alle belangen gewogen worden. Het transitieplan is, met technische ondersteuning vanuit PFZW, voorgelegd en toegelicht aan ANBO-PCOB en BPP. De uitkomst van het door hun uitgeoefende hoorrecht was positief: zij gaven te kennen dat er sprake is van een evenwichtig transitieplan.

Wij doen de aanbeveling in de regelgeving of anderszins te borgen dat sociale partners aantoonbaar maken dat het hoorrecht serieus is ingevuld.

Slotbeschouwingen

De jaren achtereen achtergebleven indexatie van pensioenen heeft met name de gepensioneerden getroffen en is ons inziens het gevolg van politieke besluitvorming. De rente is bewust laag gehouden. Samen met regels van de Commissie Parameters heeft dat geleid tot een indexatieachterstand, die invloed heeft op het huidige transitieproces.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ via:

Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035) of Thomas Oostlander (t.oostlander@actiz.nl / 06-8296 3697